Nr. 131 SOSNOWIEC, niedziela dnia 11 czerwca 1916 roku. Rok XI

KURJER ZAGŁĘBIA

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Iwangrodzka Nr 7.

„Oświeciciel" i „Pocieszyciel".

Dziś, gdy nad światem rozszalały się demony nienawiści, z tem większą siłą winna rozbrzmiewać niebosiężna inwokacja psalmodji: „Przyjdź Duchu Święty!" Zstąpił On cudownie przed dwudziestu wiekami tam w Wieczerniku jerozolimskim na tych wybrańców, którzy otrzymali misje szerzyć Królestwo Boże na ziemi. I utrwalony został „aż do skończenia świata" w następcach, czyli Kościele powszechnym Apostolskim, jako Oświeciciel i Pocieszyciel społeczności wiernych.

Komu przyziemna doczesność nie zasłania prawdy Chrystusowej, ten i przyrodzonym rozumem, na podstawie faktów dziejowych musi uznać wyższą siłę, kierującą Opoką Piotrową. Bo gdyby Kościół rzymsko-katolicki był tylko instytucją ludzką, jużby po nim pozostało jeno wspomnienie kistoryczne, jak po tylu ustrojach ludzkich, nieposiadających autorytetu Bożego. Autorytet zaś ten trwa niezmiennie w działaniu Parakleta, który jako Moc twórcza „gdzie chce tam tchnie".

W zrozumiałej dla wszystkich definicji Ducha św. jako Oświeciciela i Pocieszyciela, mieści się cała wykładnia tego dogmatu naszej Wiary św. Bo wszystko, co ludzkość kiedykolwiek przedsiębrała, bez tego nadprzyrodzonego światła, mimo pozornej świetności, okazywało się w dalszych wynikach, tylko mirażem i próchnem świecącem. A w momentach zwątpień i rozpaczy podczas bojowania doczesnego, udręczonego człowieczeństwa, któż uniosne dusze krzepił i obdarzał męstwem i ruztropnością, jeśli nie ten sam Duch św., którego Zbawiciel w zapowiedzi Jego zesłania, nazwał: Pocieszycielem?

*

Dlaczego spełniony przed dwudziestu wiekami cud w Wieczerniku Pańskim, nie zdołał podotąd upowszechnić i utrwalić Królestwa Ducha św. na ziemi? Odpowiedź na to dręczące wiele umysłów pytanie, znajdujemy w słowach Jeżusa zwróconych do Apostołów i uczniów, zapytujących o czasie przywrócenia Królestwa Izraelskiego.

„Nie wasza rzecz, znać czasy i chwile, które Ojciec w swej władzy położył".

Nie możemy więc i teraz przeniknąć tajni wyroków Bożych na dalszą kolej wydarzeń w dziejowym pochodzie zarówno całej ludzkości, jak poszczególnych państw i narodów. Odczuwamy jednak wszyscy, że we współczesności naszej, nastąpiła jakas przełomowa chwila ukształtowania się nowych zgoła pojęć na wzajemny stosunek człowieka do człowieka, narodu do narodu, a całej ludzkości względem swego Stwórcy. Czy w tych nowych warunkach będziemy nadal ulegali duchom pychy, samolubstwa i zmysłowości, które wytworzyły neopoganizm z cynicznem hasłem „siły przed prawem", równoznacznem z barbarzyńskiem: „człowiek człowiekowi wilkiem"? Czy szczególnie w naszym narodzie, potrafimy się nareszcje otrząsnąć i wyjarzmić nietylko z pod przemocy „złych duchów", ale i ich wpływów, które „duszę anielską" Polski uwięziły „w czerepie rubasznym" pleniąc wszędzie tyle „złud świętokradzkich"?

Dlatego więc z większą niż kiedykolwiek mocą zwraca się Polska katolicka z błagalnem wezwaniem o „mądrość", „męstwo", „umiejętną roztropność" i „bojaźń Bożą", te nadprzyrodzone dary Oświeciciela i Pocieszyciela w uroczystość cudownego Jego zstąpienia przed dwoma tysiącami lat spełnionego. W psalmodji kościelnej zwie się On także i Duchem Miłości, która jednak nie może być utożsamianą z nihilistyczną Tolstojowską doktryną o „nieprzeszkadzaniu złu". Bez walki, choć nie orężnej, z duchami ciemności, nie można sobie wyobrazić tryumfu zgodnej harmonii i tyle upragnionego pokoju, który Mickiewicz tak uzależnia:

Wtenczas tylko prawdziwie pojednasz się z wrogiem.
Jeśli ty i wróg, pierwej zgodzicie się z Bogiem.

Jeśli przeto w Ojczyźnie naszej skupimy się wszyscy pod jednym Skargowskim sztandarem: „z Bogiem i narodem", wówczas i miłość bratnia zatryumfuje i spełni się cudna wizja wieszczki Gabryeli, do duszy której tak przemawiał „w celi więziennej" głos Oświeciciela i Pocieszyciela:

Ja tylko na tej polskiej, na tej świętej ziemi
Samą miłość zasiałem rękami mojemi
I tylko miłość w cnotę wyrosnąć tu może
A biada temu, ktoby inne rzucał zboże.

A. Skrzynecki.

Ratujcie dzieci!

Do Was mieszkańcy, Krolewskiego Grodu
Lecą spojrzenia od tysięcy dziatek;
Już nam wypadki zabrały dostatek
Dały zaś w zamian straszne widmo głodu.
Jasne dni życia niedola im mroczy
Smierć im zagląda w pół zagasłe oczy,
A one żyć chcą, jak roślinki świeże,
Które pierś ziemi od zagłady strzeże,
Ona im daje co życie wymaga
— — — — — — — — — — — —
O takąż pomoc i Was dziatwa błaga.

Czytelniku! 11 czerwca 1916 r. rozpocznie się Wielka Kwesta Ogólno-Krajowa na rzecz ubogich dzieci. 11 czerwca, naród polski zadrga podniesionem uczuciem miłości bratniej.

Szlachetne umysły staną, jako jałmużnicy przed społeczeństwem i będą pukać do serc rodaków o pomoc materjalną dla dzieci.

Od 11 — 18 czerwca, cały naród, złączony, jednością myśli i dążeń stanie na wysokości ideału i złoży grosz wdowi na ołtarzu — nędzy i potrzeb dla dzieci.

Ta Kwesta Wielka Ogólno-Krajowa będzie nowym momentem ideowego porywu, który zaświadczy o naszej żywotności.

Na głos stolicy, „Ratujcie dzieci"! zareaguje uczucie polskie, tak szlachetne, bo zawsze gotowe do najwznioślejszych czynów. Inaczej być nie może!

Naród, co dzierżył berło sławy w dłoni
Co prządł nić złotą z dziejowej kądzieli,
Co złączył kraje Orła i Pogoni
I z łona wydał tylu myśliciel i—
Przez miłość Matki Ojczyzny i braci
Wspaniałą przeszłość hojnością wzbogaci

Na apel do całego świata Wielkich Jałmużników Polski, Sienkiewicza i Paderewskiego obcy pospieszyli narodowi naszemu z pomocą materjalną. Czyż my wobec tego faktu i wobec ogromu klęsk poniesionych przez kraj ukochany, mamy pozostać jedynie tylko — widzami okropnego tragizmu? Każda ofiara skądkolwiek nadpłynie w obecnych warunkach będzie za małą — bo cała Polska jest zrujnowaną.

Miljony ludzi chodzą, jak cienie, szukają swoich siedzib — po których bardzo nikłe ślady pozostały. Na żyznych polach rozsiadły się cmentarzyska, zaś groby poległych uniemożliwiają na nich pracę. Ze wsi zamożnych nie tak dawno, i zabudowanych — pozostały tylko zgliszcza i gruzy. Na gruzach wiosek tulają się wynędzniałe z głodu dzieci, które, zawodząc cicho, szukają zaginionych rodziców.

To są właśnie obrazy naszego położenia!

To są niedole, które należy złagodzić wspólnemi siłami. Tysiące młodych istot należy wydrzeć z objęć głodowej śmierci, otoczyć troskliwą opieką.

Wielka Kwesta Ogólno-Krajowa ma dostarczyć funduszów na ratowanie latorośli narodowych. Niezgody i waśnie, te wady niszczycielskie, niech ustąpią przed ideą miłości bratniej, przed wspólną pracą ogółu. Potężni jednością—stworzymy dzieło ratunku, które będzie chlubą dla przyszłych pokoleń. Stoimy na przełomie dziejów; każdy czyn nasz musi być wskaźnikiem rozwagi i zarazem dowodem społecznego rozumu.

Zbudzona Matka dzwiga ramiona,
Wzrokiem miłości w jasną dal leci,
Stłumionym głosem woła wzruszona:
Narodzie! ratuj ginące dzieci!

Będzin. *B. J. Misiórski.*

Z widowni wydarzeń.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW). Urzędowo donoszą dnia 9-go czerwca:

Wschodni i bałkański teren walk.

U wojsk niemieckich nie było zmian.

Zachodni teren walk:

Artylerja nasza zapaliła pod Lihons (na południe-zachód od Peronne) nieprzyjacielskie składnice z amunicją. Ostrzeliwała ona obozy nieprzyjacielskie i transporty wojsk przy dworcu Suippes (w Szampanii)

i miała na zachodnim brzegu Mozy widoczne dobre wyniki przeciw baterjom francuskim, oraz przeciw oddziałom piechoty i samojazdów ciężarowych

Na prawym brzegu Mozy walka postępuje dla nas pomyślnie. Nieprzyjacielskie kontrataki, podjęte znacznemi siłami przy lasku pod Thiaumont i między lasem Chapitre i fortem Vaux złamały się wszystkie z ciężkiemi stratami dla wroga.

W Wogezach na wschód od St. Die udało się za pomocą min zniszczyć rozległe części rowów nieprzyjacielskich.

Ofensywa rosyjska.

LONDYN (BTW). Gazeta „Times" otrzymała z Piotrogrodu depeszę następującej treści: „Ofensywie rosyjskiej towarzyszą pomyślne okoliczności. Przedewszystkiem drogi są już suche, co umożliwia transport artylerji. Piotrogród żywi przesadne nadzieje, i mówi o rozwinięciu ataku na przestrzeni 500 kilometrów".

Szef lotnictwa rosyjskiego.

KOPENHAGA. (B.T.W.) „Berlingske Tidende" podaje z Piotrogradu następującą wiadomość: Pomocnik ministra wojny, gen. Frołow, zamianowany został szefem lotnictwa rosyjskiego.

Koncentracja wojsk rumuńskich.

BAZYLEA. (B. T. W.). **„Baseler Nachrichten" donoszą z Piotrogrodu: Z granicy rumuńskiej nadeszła do redakcji pisma „Nowoje Wremia" telegraficzna wiadomość, że Rumunia skoncentrowała obecnie wszystkie swe wojska na granicy rosyjskiej".**

Wizyta monarchy.

BERLIN (BTW). Cesarz Wilhelm odwiedził wczoraj po południu kanclerza i zabawił u niego dłuższy czas.

Posiedzenie Sejmu bawarskiego.

MONACHIUM (BTW). Na początku posiedzenia Izby posłów prezydent dr. v. Oerterer w przemowie do posłów, częstokroć przerywanej brawami, dał pogląd na obecne położenie militarne, które budzi utajone nadzieje pokoju zaszczytnego.

Przed upadkiem Verdunu.

BAZYLEA. (B.T.W.) W „Natjonalzeitung" pułkownik dr. Karol Frey pisze, co następuje: Zdobycie Verdun jest jedynie kwestją czasu. Najważniejszą rzeczą jest teren uzyskany przez Niemców na lewym brzegu Mozy, gdyż tam dzieli się zaledwie odległość 8 kilometrów od drogi żelaznej Verdun — Paryż. Jeżeli przerwanie tej linii byłoby możliwe, choćby nawet przy pomocy ognia artyleryjskiego, to sam ten fakt posiadałby doniosłość strategiczną".

Tajne posiedzenie parlamentu francuskiego.

PARYŻ. (BTW). Izba po mowie Brianda postanowiła zejść się 16 czerwca na tajne posiedzenie dla omówienia wypadków pod Verdun. Briand oświadczył, że jest gotów udzielić Parlamentowi wszelkich wyjaśnień.

Następca Kitchenera.

PARYŻ. (B. T. W.) Dzienniki dowiadują się z Londynu, iż następcą Kitchenera został marszałek Frencha.

O prezydenturę Stanów Zjednoczonych.

LONDYN. (BTW). „Morning Post" donosi z Waszyngtonu, że walka w łonie stronnictwa republikańskiego o nominację kandydata na prezydenta Stanów Zjednoczonych skłania się na korzyść sędziego Hughesa. Roosevelt i jego zwolennicy czynią wszystko, aby nominacji Hugesa zapobiedz.

Następca Juanszikaja.

BERLIN. (BTW). Biuro Wolffa dowiadują się z Pekinu: Lijuanhung objął stanowisko prezydenta republiki chińskiej.

Judaica

Żydzi na kongresie pokojowym.

Przywódca syonistów, Mordka Nordau, wydrukował w gazetach żydowskich wezwanie p. t. „Nasze zadanie", nawołując żydów do rozpoczęcia przygotowań w celu wprowadzenia kwestji żydowskiej na porządek dzienny przyszłego kongresu pokoju.

Jedna z gazet żydowskich, „Lodzer Volk." zamieszczając ten artykuł poprzedziła go uwagą następującą:

Stoimy, jak poprzednio, na tem stanowisku, że żadnego kongresu pokoju nie będzie i że państwa centralne tak samo, jak dyktowały prawa kierownictwa wojennego, tak samo dyktować będą miejsce i czas rokowań pokojowych. Nawet śród amerykańskich polityków nie słyszy się już od kilku miesięcy nic o konferencji pokojowej, lecz tylko o pośrednictwie pokojowem. Lecz bez względu na zasadniczo błędną przesłankę, na której budowane są następujące wiersze (artykuł Nordaua), są one jednak interesujące, jako opinia wybitnego polityka żydowskiego.

Hasło.

„Ratujcie dzieci!"
hasło brzmi!.,
...Pod stropy nieba
horałem leci:
„Ból a łzy!...
łakniemy chleba!.."

Ratujcie dzieci!.
skarga drży:
„Ojczysta gleba
Wiosną się kwieci!...
— nam wsi.
powietrza trzeba!..,

Choć trochę ciszy!...
słonka hej! —
dla naszej rzeszy!¿...
lecz nikt nie słyszy
skargi tej?...
nikt nie pocieszy!..

Ratujcie dzieci!..
W gruzach sny!..
nadzieje matek!..
przyszłych stuleci
gasną dni!..
„Kupujcie kwiatek!..

Nie szczędzić groszy!.
...łezkę z rzęs
otrzeć ukradkiem!.
..głód się panoszy:
na chleba kęs!..
Nie gardźcie kwiatkiem!..

Ratujcie dzieci!..
...a da Bóg,
że przyszły światek
łzami wdzięczności
spłaci dług
za każden kwiatek!..

Ratujcie dzieci!.
nadszedł czas,
by złożyć datek!.
tysiące sierot
błaga Was.
„Kupujcie kwiatek'."

Ratujcie dzieci...
tylko wraz —
i jako kto może!.
..łza nie zaświeci
pośród nas!.,
„Szczęść kweście, Boże!."

Eka.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca.

Dn. 10/VI.

Wydział wykonawczy

miejscowej komisji Ofiar W. K. O. K. w Sosnowcu.

Prezydjum: 1. przewodniczący — p. Filipczyński, 2. zastępca przew. — J. Kiesewetter, 3. skarbnik — dr. K. Faliński. 4. sekretarz — p. A. Michael, 5. zastępca sekr. — dr. B. Budzyński, przewodniczący sekcji: 6. kwesty kościelnei — ks. Bielecki 7. kwesty ulicznej — dr. Falkowski 8. sprzedaży nalepek — dr. Swiętochowska, 9. sprzedaży rabatowej —p. Rogalewiczowa, 10. koncertów— p. Borowski, 11. kiermaszu — p-ni J. Rudowska, 12. zabaw dziec. — p. J. Przedpełski, 13. wystawy — p. Pomianowski, 14. dnia wstrzemięźl. — p. J. Pietraszewski, 15. dekoracyjnej — p. Wrzasiński, 16. reklamowej — p. Wł. Goebel, 17. opodatkowania — p. J. Raykowski.

Program W. K O. K.

Od 1 — 10 czerwca sprzedaż rabatowa, od 8 — 10 sprzedaż nalepek, dnia 10 o godz. 4 otwarcie wystawy, 11-go od 7 r. — 7 w. kwesta uliczna, o 4 — 6 popularne bezpłatne odczyty, o 6 i pół Koncert dla dzieci w sali Związku w Pogoni. 12 o godz. 3 pokaz gimnastyczny w ogrodzie Sportowym, o 7 ej koncert popularny w Pogoni. Od 13 — 17 od godz. 3 — 5 i pół pokazy i pogadanki dla dzieci w kinematografie Oaza. 14 o godz. 4 poświęcenie ochronki przytułku Nr. 15 przy kop. Ludwik, o godz. 8 odczyt płatny w sali letniej „Zacisze". 15 o godz. 4 poświęcenie domu sierot ul. Prosta Nr. 7, o 7 i pół wielki koncert w sali Związku w Pogoni. 16-go „dzień wstrzemięźliwości. 17-go o godz. 7 Koncert popularny — Klub Sielce. 18 go o godz. 2 „Kiermasz artystyczny". o 5-ej poświęcenie „Kropli mleka".

Sekcja Kwesty ulicznej.

Dzielnica I śródmieście (lokal: Czytelnia). Dzielnicowe: dr-wa Falkowska oraz pp. Pomianowska i Rogalewiczówna.

Dzielnica II śródmieście (lokal: Dom Ludowy). Dzieln.: dr. Zahorski, pp.: Łyjkówna, Jarankówna.

Dzielnica III Stary Sosnowiec (Wiejska 6). Dzieln. p. Zawadzki i p. Kucyński.

Dzielnica IV Stary Sosn. (lok. pp. Kraupe). Dzieln.: p Łaszczewski oraz pp. Rankowiczówna i Zakrzewska.

Dzielnica V. Stary Sosnowiec (lokal Walcownia-szkoła). Dzieln.: p. Michałowska oraz pp. Zahorscy.

Dzielnica VI. Pogoń (do Aleksandrowskiej). Dzieln. p. Rudowska oraz pp. Pitskowa, Goebel.

Dzielnica VII Pogoń (od Aleksandr. do Fitznera) Dzieln. d-wa Pfabe oraz pp. Unierzycka i Gąsiewska.

Dzielnica VIII Srodula Kdastantynów-Katarzyna. lok. Biuro Katarzyna-Fitzner.) Dzieln.: p. Szulińska oraz pp. Janiszewski i Rowińska.

Dzielnica IX. Sielce „Renard" Dzieln. p. Pirseblowa oraz pp. Olszewska i Wicherska.

Dzielnica X Dębowa Góra — Deichsel — Walc. Renard. Dzielnicowy p. Zwoliński oraz pp. Mędrzecki i Koloński.

Dzielnica XI. Radocha. Dzielnicowa: p. Muszyńska.

Koncerty.

W dniu 11 b. m. o godz. 6 i pół wieczorem koncert popularny dla młodzieży. Sala Związku Żelaznego na Pogoni. Program: Chór dziecięcy 3-ch głosowy pod kierownictwem p. Łęgosza — repertuar ten sam, co w d. 4 b. m. na Dzień wiosny; deklamacja — p. Pachelski; jednoaktówka: Pan Benet, komedja wierszem Al. hr. Fredry.

Dn. 12-go b. m. o godz. 6 i pół wiecz. Sala Związku Żelaznego na Pogoni. Koncert popularny. Program: Chór męski — dyrygent p. A. Olszewski. Deklamacja — p. Pachelski Jednoaktówka: pan Benet, komedja w I akcie Al. hr. Fredry.

D. 15 go b. m o godz. 7 i pół wieczorem. Sala Związku Żelaznego na Pogoni. Wielki koncert. Program: Chór Tow. Miłośników Sztuki Polskiej — dyrygent p. Powiadowski. Soliści: p. Gayczakówna (mezzo-sopran) Siennicki (skrzypce). Akompaniament prof. Obuchowicz. Epilog z Irydjona — wypowie p. Vorbrodt.

Dn. 17-go b. m. o godz. 7-ej Sala Klubu Sieleckiego. Koncert Tow. Muzycznego w Sielcu. Program orkiestra pod batutą dyr. Jakubowicza. Soliści (skrzypce, fortepjan, śpiew.) Duet (skrzypce z akompaniamentem fortepianu). Szczegóły w programach. Na zakończenie jednoaktówka.

Ceny miejsc na koncerty popularne od 5 do 50 kop. na koncert Tow. Muzycznego w Sielcu od 20 do 1.25, koncert wielki od 30 kop. do rb. 2.50

Wszystkie koncerty zalecają się odpowiednim programem.

— **Wystawa obrazów i dzieł sztuki.** Dzisiaj o godzinie 4-ej po południu w Sali koncertowej przy teatrze zimowym (ul. Teatralna Nr. 2) nastąpi otwarcie wystwy obrazów i dzieł sztuki. Bilety po kop. 50 przy wejściu na wystawę.

— **Dekoracja okien nalepkami.** Komisja Powiatowa W. K. O. K. uprasza aby w pierwszym dniu kwesty wszystkie okna frontowe były dekorowane nalepkami,

— **Czynność zbierania ofiar przez W. K. O. K.** rozpocznie się nabożeństwem, które zostanie odprawione w dniu 11 b. m. w dużym parafjalnym kościele w Sosnowcu o godz. 10 rano, w innych zaś kościołach o godz. 9. Uprasza się osoby biorące udział w Kweście o liczne przybycie do dużego kościoła.

— **Ze Stowarzyszenia właścicieli domów i placów.** Zorganizowane niedawno w naszem mieście „Stowarzyszenie właścicieli domów i placów" liczy już około 400 członków Wpisowe wynosi 3 rb., składka miesięczna 50 k. Onegdaj ukonstytuował się ostatecznie Zarząd Stowarzyszenia, wybrany na posiedzeniu organizacyjnem w dniu 4 b.m Prezesem został p. Stefan Mrokowski, zastępcą p. Władysław Malinowski, sekretarzem p, Czesław Jankowski, zastępcą p. Dyonizy Stachlewski i skarbnikiem p. Karol Zdebich. Adres biura Stowarzyszenia zostanie wkrótce ogłoszony w pismach. Proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że w Nr. 126 „Kurjera" zamiast „Zarząd Stowarzyszenia porozumie się z Warszawą w sprawie organizacji w Sosnowcu Rady miejskiej z wyborów" — powinno być: „Zarząd Stowarzyszenia porozumie się z miejscowemi władzami okupacyjnemi" i. t. d.

— **W sprawie handlu mięsem.** Od jutra wszystkie sklepy z mięsem oraz jatki (chrześcijańskie i żydowskie) w niedzielę i święta mają być przez cały dzień zamknięte. Rzeźnik, który wykroczy pryeciwko temu rozporządzeniu, podlega surowej karze. Władze oznajmiły również rzeźnikom, że nie wolno im, pod grozą pociągnięcia do odpowiedzialności, sprzedawać mięsa drożej nad 65 kop. za funt rosołowego i 70 kop. za funt pieczeniowego. Na spekulantów publiczność winna wnosić zaraz skargi.

— **Wystawa szkolna.** Proszeni jesteśmy o podanie do publicznej wiadomości, że w sobotę 9-go i niedzielę 10-go b. m. od godz. 10-ej do 7-ej po południu, otwartą będzie dla publiczności Wystawa robót uczennic Pierwszej 7 io klasowej Szkoły Hendlowej Żeńskiej w Sosnowcu (Fabryczna 7.)

— **O Kursy dla maturzystek.** W roku bieżącym szkoły siedmioklasowe p. Siwikowej i p. Podkajowej w Sosnowcu oraz żeńską szkołę handlową w Będzinie kończy około 0 panien. Powstaje pytanie, co owe maturzystki mają z sobą robić? Większość z nich chciałaby się kształcić dalej, wstęp jednak na uniwersytet warszawski jest dla nich zamknięty, ponieważ nie ukończyły 8-klas i nie znają łaciny. Sądzimy, że sprawą tą winny się zająć przełożone wspomnianych wyżej uczelni, organizując naprzykład dla maturzystek kursy uzupełniające z łaciną— co ułatwiłoby im zdanie egzaminu w Warszawie.

— **Poświęcenie sztandaru.** W drugi dzień Zielonych Świątek w Kościołku na sumie o godz. 11 rano odbędzie się poświęcenie sztandaru Tow. Miłośników Sztuki Polskiej. Podczas nabożeństwa chór Towarzystwa wykona mszę układu swego dyrektora W. Powiadowskiego.

— **Upał.** Wczoraj mieliśmy prawdziwie czerwcowy upał, termometr bowiem wskazywał po południu 23 stopnie.

— **Od wydawnictwa.** Z powodu przypadającej jutro i pojutrze uroczystości Zesłania Ducha św., następny numer „Kurjera Zagłębia" ukaże się we wtorek.

Z teatru.

Teatr Adwentowicza wystawia w w sobotę dnia 10 b. m. „Don Juana" Tadeusza Rittera. W niedzielę idzie „Kordjan" Słowackiego. W dniu 12 b. m. Anwentowicz gra w Będzinie w „Don Juanie". 13-go zaś w „Kordjanie" w Dąbrowie Górniczej.

Sprawozdania ze wszystkich przedstawień zamieścimy w numerze poświątecznym.

TEATRY—KINEMATOGRAFY.

— **W sali Stow. Rob. Chrześc.** w d. 11 i 12 czerwca odbędą się 2 świąteczne przedstawienia ze współudziałem p. Czarneckiej. T-wo Sekcji dramatycznej przy temże Stow. odegra: „Carscy bohaterowie" obrazek sceniczny Webersfelda osnuty na tle powstania 1863 r., „Franek szpieg" obr. dramat. podczas rewolucji 1905 r. „Sokolicza" i „Posiew wolności" obrazek dramat. w 1 akcie Majchera. Czysty zysk przeznaczony na Kwestę Ogólno-Krajową pod hasłem „Ratujcie dzieci".

— **W „Wiktorji“** zespół dramatyczny pod dyr. p. A. Zarębskiej odegra jutro i pojutrze „Na naszej glebie“, obrazek ludowy ze śpiewami i tańcami. W antraktach — obrazy. Szczegóły w ogłoszeniu.

— **W „Zaciszu“** (wejście od ulicy Sadowej) od dnia dzisiejszego nowy program: jednoaktówka i obrazy. Szczegóły w ogłoszeniu „Kurjera“. Zaznaczamy, że dyrekcja „Zacisza“ zaangażowała nowe siły teatru kieleckiego i lubelskiego, spodziewając się, że publiczność stale wypełniać będzie salę.

— **W „Kino-Oazie“** (ul. Główna, naprzeciwko dworca kolei W.-W.) nowy świąteczny program obrazów. Szczegóły w ogłoszeniach i afiszach.

„Kropla mleka“

„Matka nigdy nie powinna módz sobie zarzucić, że nie zrobiła wszystkiego, by karmić swe dziecko“.

W niedzielę 18 czerwca, w ostatnim dniu wielkiej kwesty krajowej, zorganizowanej w imię wezwania: „Ratujcie dzieci“ ma nastąpić otwarcie w Sosnowcu instytucji: „Kropla mleka“.

Inicjatorem i twórcą jej — Rada Opiekuńcza miejscowa i jej sekcja specjalna.

Pierwsza taka instytucja powstała we Francji w końcu minionego wieku; po pierwszej szybko powstawały inne nietylko już we Francji, lecz i w Anglji i Niemczech U nas w Królestwie posiadają je Warszawa, Lublin, Łódź, Kalisz, jakiś czas Dąbrowa, w końcu będzie ją miał Sasnowiec.

Już w drugiej połowie minionego wieku dr. Teofil Roussel w walce o prawa niemowląt wykazał 10 — 13 pr. śmiertelności wśród tychże, karmionych przez matki i 70 — 80 pr. śmiertelności wśród oddanych na garnuszek. W ten sposób odkrytą została „nieznana rana, przez którą wyciekała żywa krew ojczyzny“. Z powyższego tenże lekarz wyciągnął wniosek i ustanowił niejako prawo: „pierś nie do matki należy, a do dziecka“. — W różnych krajach i miejscowościach, aby skłonić i zachęcić matki do karmienia piersią, ustanowiono dla nich nagrody: zapomogę, lepsze odżywianie, zapłatę przez gminę za karmienie własnego dziecka: — społeczeństwo wynajmuje niejako biedną matkę za mamkę własnego jej niemowlęcia“. Zapewne, w roku wojny i zniszczenia niebywałego kraju naszego, braku pieniędzy i samej żywności, jak też wszelkich utrudnień w jej dostarczeniu, wykonać wszystkie powyższe wskazania i w ten sposób postawić instytucyę na najwyższym stopniu rozwoju — będzie niemożliwością.

Instytucya opiekować się będzie dziećmi biednemi do dwóch lat życia; mogą być one i zapewne będą najwątlejsze, ale w każdym razie muszą być bezwzględnie wolne od chorób zaraźliwych o przebiegu ostrym lub podostrym; głównem jej zadaniem — przeciwdziałać śmiertelności niemowląt. W pierwszym roku życia niemowlęcia, instytucja „da matkom wszystkie możliwe wskazówki i zachętę, aby je zobowiązać do karmienia dzieci własną piersią“ (dr. Dufour). Tu w wielu razach trzeba będzie zabiegać o racyonalne i i dostateczne odżywianie matek. W razie choroby matki lub jaj zajęcia pracą w pewnych stałych okresach dnia, przyjść ma w pomoc kropla mleka o dobroci najlepszej.

W drugim roku życia dziecka taż kropla mleka będzie dlań posiłkiem, ma się przyczyniać do możliwie prawidłowego rozwoju dziecka i utrzymania go w pełni zdrowia. Tak w pierwszym jak i drugim wypadku pierwszorzędną rolę odgrywać ma tu stała kontrola nad dzieckiem i matką, wskazówki hygieniczne, szereg rad praktycznych i dozór nad ich wykonaniem. Ma się niejako wytworzyć stały i ścisły stosunek pomiędzy instytucją i matkami niemowląt, korzystającemi z jej urządzeń. Tak w głównych zarysach przedstawia się projektowany ratunek dla niemowląt i opieka nad niemi.

Jeżeli w czasach normalnych instytucja podobna w Sosnowcu była bardzo pożądaną, to dziś jest wprost niezbędną — taką, bez której wszelka opieka nad dziećmi biednemi pomyśleć by się niedała. Będzie ona tworzyć pierwsze ogniowo w szeregu instytucji Hygieny dziecięcej wogóle, łączyc się niejako z już istniejącemi ochronami dla dzieci starszyck, które powstały u nas już w czasie wojny a w tygodniu wielkiej kwesty narodowej naszej jeszcze powstać mają.

Dr. K. Suchodolski.

Sosnowiec, 9/VI 1916.

Statystyka ludności.

Parafja Sosnowiec.

Przed wojną parafia liczyła dusz 24,164. Obecnie w przybliżeniu 5.840. r. 1914 urodzonych 816, zmarłych 439, ślubów 116. r. 1915 urodzonych 294, zmarłych 521, ślubów 21.

I kwartał porównywując: r. 1914 urodzin 84, zmarłych 31, r. 1915 urodzin 67, zmarłych 138, r. 1916 urodzin 54. zmarłych 90.

Parafja Stary Sielec.

Parafja liczyła 15.472 dusz — obecnie 11.120. 1914 roku urodzonych 285 zmarłych 76, ślubów 160, r. 1915 urodzonych 272, zmarłych 486, ślubów 30.

I kwartał 1914 r. urodzonych 186, zmarłych 57, ślubów 40, 1915 urodzonych 113, zmarłych 99, ślubów 10. 1916 urodzonych 63, zmarłych 98, ślubów 10.

Parafja Nowy Sielec.

Parafia liczyła 8,041 dusz obecnie 3874. Roku 1914 urodzonych 262, zmarłych 142, ślubów 38, r. 1915 urodzonych 147, zmarłych 186, ślubów 20.

I kwartał r. 1914 urodzonych 110, zmarłych 42, ślubów 47, r. 1915 urodzonych 60, zmarłych 66, ślubów 30, r. 1916 urodzonych 40, zmarłych 38, ślubów 4.

Parafia Pogoń.

Parafja liczyła 20.184 dusz obecnie 12067. Roku 1914 urodzonych 586, zmarłych 230, ślubów 108. r. 1915 urodzonych 248, zmarłych 381, ślubów 41.

I kwartał 1914 urodzin r. 154, zmarłych 66, ślubów 38. r. 1915 urodzin 75, zmarłych 91, ślubów 7. r. 1916 urodzin 52, zmarłych 99, ślubów 24.

Ze Strzyżowic.

Wielki Kiermasz pod hasłem „Ratujcie dzieci“ odbędzie się w Targoszycach dnia 11-go i 12 czerwca. Program następujący: 1) sprzedaż żetonika, 2) loterja fantowa, bilety po 20 k., wszystkie losy wygrywają. 3). Rozrywki: a) Osądzenie koguta na śmierć, b) wyścigi w workach z nagrodą, 1-sza nagroda zegarek srebr., 2-ga dewizka, c) wyścigi z jajami, z nagrodą, 4) sprzedaż przedmiotów dewocyjnych: szkaplerzy, koronek, medalików i t. p., 5) bufet zaopatrzony w chleb, ciastka, wędliny różne, zakąski i napoje bezalkoholowe.

Z Zawiercia.

+ **Wystawa dzieł sztuki.** Komitet W. K. O. K. urządził między innemi na rzecz akcji ratunkowej wystawę dzieł sztuki. Wystawa zasługuje na szczególne wyróżnienie: kolekcja płócien Jacka Malczewskiego wynosi blizko 30. Trwać będzie od 11-go do 18-go b. m. włącznie. Otwarte od 3-ej do 7-ej pp. Mieści się w lokalu resursy Tow. Akcyjnego.

Podatki i opłaty Królestwa Polskiego.

Biuro Wolffa donosi urzędowo:

Telegraf bez drutu z Lyonu z 13-go maja ogłasza następujące wywody:

„Wyzyskiwanie Królestwa Polskiego. „Temps“ dowodzi na podstawie zestawień liczbowych, jak straszne ciężary Niemcy nałożyli na Polskę. Z okupowanych przez siebie części Polski, które obejmują w przybliżeniu dwie trzecie całego kraju, pobierają Niemcy 15 miljonów rubli miesięcznie, 15 miljonów rubli wyciągnęła Rosja w roku 1912 z całego Królestwa. Jeżeli rząd niemiecki w taki sposób wyzyskuje Królestwo, to tylko z tego powodu, że chce kraj wyniszczyć przed czasem opuszczenia go pod przymusem“.

W celu sprostowania tych wymysłów podaje się do wiadomości następujące:

W ostatnim roku pokojowym 1913 wydobyła Rosja z całego Królestwa Polskiego 260 miljonów rubli. Z kwoty tej dwie piąte pozostały w kraju, a trzy piąte zużyto do pokrycia ogólnych wydatków państwa rosyjskiego.

Z pośród dochodów w wysokości 260 miljonów rubli wymienić należy następujące liczby główne:

1) podatki bezpośrednie (gruntowe rentowe i przemysł. 30 mil. rb.
2) podatki pośrednie (od trunków tytoniu i cukru) 70 mil. rb.
3) cło 88 mil. rb.
4) podatki od stempla 18 mil. rb.

Powyższemu przeciwstwiają ogólne dochody administracji cywilnej niemieckiego generał-gubernatorstwa za rok kalendarzowy (styczeń 1915 do stycznia 1916) w wysokości 53 milonów marek, co miesięcznie wynosi przeciętnie tylko 4 i pół miljona marek, czyli około 2 miljonów rubli, a nie 15 miljonów rb., jak twierdzi wiadomość z Lyonu.

Kwota ta obejmuje także:
1) podatki bezpośrednie 10 mil. mk.
2) podatki pośrednie 10,5 mil. mk.
3) cła 17 mil. mk.
4) podatek od stempla 2 mil. mk.

Wszelkie te dochody zużyto na cele krajowe, w szczególności na koszty administracji, na budowę dróg i mostów. Do Niemiec pieniędzy nie wysyłano.

Również i w nowym roku etatowym przeznacza się wszystkie dochody na cele krajowe. Przekazywanie ich do skarbca Rzeszy jest wykluczone.

Wieści ze stolicy.

☐ **Ceny w sklepach miejskich.** Kasza jęczmienna 20 kop. funt; kasza gryczana 40 kop. f.; fasola 48 kop. f. bób 36 kop. f.; mąka kartoflana 42 kop. f.; sól 6 kop. funt; herbata gat. 1-szy 3 rb. 20 kop. f., gat. 2-gi 2 rb. 80 kop. f; kawa żywnościowa 76 kop. f.; słonina rb. 1 kop. 84 f.; cukier kostkowy 48 kop. f.; ryba wędzona lub solona 40 kop. f.; kapusta 9 kop. f.; sago 40 kop. funt.

☐ **Wezwanie żydów do wyborów.** „Hajnt“ i „Moment“ wystąpiły w ostatnich numerach z artykułami pobudzającymi żydów do uczestniczenia w wyborach do Rady Miejskiej. „Moment“ w artykule p. t.: „Skorzystajcie ze swych praw“ wyjaśnia, „jak dalece ważny jest ten Zarząd Miejski i jak dalece ważne jest, żeby wybrani zostali prawdziwi przedstawiciele żydów“ „Hajnt“ pisze: „W życiu społecznem u nas jeszcze prawie nie było tak ważnego zdarzenia, jak przyszłe wybory do Rady Miejskiej. Zbyteczne powiedzieć, jak dalece to ważne, żeby jaknajwięcej żydów uczestniczyło w wyborach, ażebyśmy mieli należyte przedstawicielstwo w Zarządzie miejskim“.

☐ **Teatry żargonowe.** W warszawie istnieje już obecnie 6 teatrów żargonowych. W jednym z nich występuje panna Saint Clair, która dla teatru żargonowego przeniosła operetkę polską „Nowości“...

☐ **Księstwo Łowickie.** W tych dniach konsul hiszpański w Warszawie, adw. przys. Loewenberg otrzymał z ambasady hiszpańskiej w Piotrogrodzie 100,000 marek, przysłane przez Z. hr. Wielopolskiego, jako zarządzającego Księstwem Łowickiem, na wypłatę 6-cio miesięcznej pensji pozostałym urzędnikom i służbie zarządu Księstwa. Należność powyższą już wypłacono. (Księstwo Łowickie, jak wiadomo utworzono dla małżonki Wielkiego księcia Konstantego, z domu hr. Grudzińskiej, która otrzymała od dworu tytuł księżny łowickiej. Po śmierci księżny pozostał akt, mocą którego zmarła zrzeka się swoich praw do Księstwa na rzecz dworu rosyjskiego. Księstwo Łowickie stanowi zatem dziedziczną własność osobistą cesarzy rosyjskich).

Z kraju.

☐ **Z Kielc.** Przybył tu z Krakowa J. E. Arcybiskup Simon, który bierzmował młodzież i wyświęcił kilku kapłanów.

☐ **Rozporządzeniem naczelnego komendanta armii austrjackiej** z dnia 5 czerwca rb. gubernatorstwo wojskowe lubelskie rozszerzone zostało na powiaty chełmski, hrubieszowski i tomaszowski. Tem samem złączona została była gubernia chełmska z resztą obszaru, zajętego przez wojska austrjacko-węgierskie w jedną całość administracyjną.

☐ **Z Częstochowy.** Przybył tu J. E. Biskup Zdzitowiecki.

☐ **Dla zniszczonych kościołów.** Rozpoczętą w Wielkopolsce akcję reparacji aparatów kościelnych dla zniszczonych kościołów w Królestwie Polskiem przyjęto ogólnie z całym zapałem. Księża proboszczowie za inicjatywą Najprzewielebniejszego Arcypasterza Dalbora przysyłają ciągle i obficie paramenta już nieużywane i odłożone ze swoich kościołów. Panie gorliwie pracują, aby odczyszczone i sporządzone, mogły jeszcze służyć w św. Ofierze tam, gdzie pożoga wojny zniosła przybytki Pańskie.

Z różnych stron

☐ **O ruski uniwersytet.** „Diło“ donosi: „W sprawie założenia ukraińskiego uniwersytetu we Lwowie pojawiła się 18 maja pod przewodnictwem dr. Kostia Lewickiego deputacia ukraińskich studentów u ministra Hussarka. Deputację składali Welehowskij i Czubaty, studenci lwowskiego uniwersytetu i Prystag student wiedeńskiego uniwersytetu. Minister przyjął deputację przyjął deputację przychylnie i oświadczył, że „rząd czyni odpowiednie przygotowania dla spełnienia głównych kulturalnych żądań ukraińskiego narodu“.

☐ **Echa wielkiego sprzeniewierzenia.** Żona prezesa komitetu Tatjanowskiego, wspierającego również wygnańców polskich, pani Bilbasowa, popełniła samobójstwo z rozpaczy i wstydu, że mąż jej, szambelan dworu cesarza rosyjskiego został uwięziony i oddany pod sąd za olbrzymie sprzeniewierzenie.

☐ **Zakaz sprzedaży i dowozu alkoholu w Norwegji.** Wszelka sprzedaż i wszelki wyszynk okowity zakazane zostały w całej Norwegii. Równocześnie zakazano dowozu okowity, wina, piwa i innych napoi alkoholicznych.

DOKOŁA WOJNY.

✕ **Finansowanie odbudowy zniszczonej Polski.** „Wieczernieje Wremia“ potwierdza wiadomość, że w Ameryce tworzy się organizacja, mająca na celu sfinansowanie odbudowy zniszczonej przez wojnę Polski. Organizacja ta złożona z bogatych amerykanów, zamierza zwrócić się do przyszłego kongresu z propozycją emisji specjalnej pożyczki na odbudowę Polski. Delegaci tej organizacji jadą do Polski, aby poznać w przybliżeniu sumę strat. Fundusze na ten cel mają być zbierane już teraz.

✕ **Straty angielskie w ludziach podczas bitwy morskiej.** Z Londynu donoszą: Między oficerami, którzy zginęli w bitwie morskiej, znajdują się kontradmirałowie Horace Hood i Sir Robert Arbuthnot. Według listy strat admiralicji zabito 333 oficerów i zraniono 24. Z załóg następujących statków zginęli wszyscy: „Indefatigable“, „Defense“, „Black“, „Prince“, „Tipperary“, „Turbulent“, „Nomad“ i „Nestor“. Ze statków „Queen Mary“, „Invincible“, „Fortune“, „Ardent“ i „Shark“ donoszą o 41, jako pozostałych przy życiu. Dalej wymieniono 227, jako zabitych lub rannych.

Restauracja
w PARKU SIELECKIM
I i II dnia Zielonych świąt od godz. 4 — 10 wiecz.

Wielki Koncert orkiestry Milowickiej.
723 Wejście 30 fenigów
Z poważaniem **Stanisław Gertner.**

Kino-Oaza
w Sosnowcu.

NAPISY POLSKIE. Najpiękniejszy obraz!
Od 10 i dni następne.
Ostatni Akord..
czyli PRIMADONNA KINEMATOGRAFÓW
w 6 częściach z ASTĄ NILSEN w roli głównej.
CO DZIEŃ INNY komiczny.

ANONS! ANONS!
Wkrótce demonstrowany będzie jeden z największych obrazów, jakie były dotąd widziane w „Kino-Oazie"
Katarzyna II
według powieści PUSZKINA.

TEATR ZIMOWY
„WIKTORJA"
ul. Teatralna.

W niedzielę 11 i poniedziałek 12 czerwca 1916 r.
Obrazy kinematograficzne:
PODSTĘP
dramat w 3-ch częściach.
Maks żebrakiem komiczny
Tygodnik Eiko aktualne.

Na scenie: Tow. artystów pod dyr. A. Zarębskiej odegra:
NA NASZEJ GLEBIE
obraz ludowy w 2-ch aktach ze śpiewami uwieńczony nagrodą na konkursie toruńskim.
Wszystkie miejsca numerowane. Ceny zwyczajne
Początek o 2 pp.; koniec w niedzielę o 8 a w poniedz. o 11 w

KINO-TEATR
„Zacisze"
W wielkiej sali letniej w ogrodzie,
248 wejście z ul. Iwangrodzkiej i Sadowej.

Od soboty 10 do wtorku 13 czerwca 1916 roku
Wielki program świąteczny!
Czerwony młyn czyli „Le moulin rouge"
dramat w 6 wielkich częściach. Piękny romans cyrkowych artystów z popisem tyohte, do finezji posuniętych odwagi i zręczności.
Tygodnik wojenny natura.
Jak Kubuś goli komiczne.

NAD PROGRAM:
Tow. art. dram. pod kier. Rutkowskiego odegra po raz 1-y w Sosnowcu
CAR JEDZIE
sztuka patryotyczna przez Gabryelę Zapolską.
Napisy polskie. Obrazy ilustruje trio artystyczne.
Począt. przedst: w sobotę od 5 a w niedzielę i poniedz. o 2 popoł.

Kino-Sfinks
w Sosnowcu

Świąteczny program. Napisy polskie.
Od soboty 10 do 12 czerwca włącznie.
Najwspanialsze arcydzieło wszechświatowej firmy „Continental"
UMARLI ZMARTWYCHWSTAJĄ
detektywny dramat w 5 cz. ze słynnym detektywem Stuartem Webbs.
Braciszek Jasio (arcywesoła komedja).

NAD PROGRAM!
DUET BOLSKICH
Mista Bolska jako kuplecistka w męskich kostjumach.
Bez konkurencji. Bez konkurencji.
ANONS! Od wtorku 13 czerwca słynny obraz.
Lepain Król Apaszów Paryskich.

SZWAJCARSKA
Mączka mleczna Nestl'a
najlepszy i najtańszy obecnie pokarm dla dzieci, rekonwalescentów i starców.
SPRZEDAŻ W APTEKACH I LEPSZYCH DROGERJACH.
Żądać w polskiem opakowaniu, gdyż daje gwarancję świeżości i identyczności. 714
REPREZENTACJA I SKŁAD
MAURYCY NEUFELD, Dąbrowa (Królestwo Polskie).

Do oddania jeneralne reprezentacje
w poszczególnych okręgach na:
NATURALNĄ WODĘ MINERALNĄ (pierwszorzędnej marki)
i WODĘ KOLOŃSKĄ (Eau de Cologne).
Szczegółowe oferty z podaniem zagwarantowania i t. d. 736
pod WPS. 337 do Rudolfa Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124.

Niniejszym zawiadamiam zainteresowanych, iż program KURSÓW STENOGRAFII i KALIGRAFII
O. WOLSKIEJ, w Sosnowcu,
został rozszerzony o następujące przedmioty: buchalterję i pisanie na maszynach.
Wykłady dla nowowstępujących rozpoczną się 15 czerwca b. r. Po ukończeniu i zdaniu egzaminu wydawane są świadectwa. Zapisy w dnie nieparzyste od 2 i pół p p. do 8 i pół wiecz. w Szkole realnej p. Araszkiewicza, Iwangrodzka 11, front.

W 7-kl. Szkole Handlowej Żeńskiej
Iwangrodzka Nr. 1
egzaminy wstępne do niższych klas skończą się 20 czerwca. 551

Chcesz mieć pewny kawałek chleba,
to ucz się
buchalterji, stenografji, kaligrafji, pisania rondem i pisania na maszynach.
TYLKO W WACHOWEJ SZKOLE DLA BIUROWCÓW
Starososnowiecka 46. 437 Dla zamiejscowych listownie.

WĘGIEL
kop. „Czeladź"
z dostawą do domów. Zamówienia przyjmuje 699
P. FRYDRYCH, WIEJSKA 10.

Fabryka rowerów
Stanisława Krzywańskiego,
BĘDZIN, Sławiańska 8, oddział w Dąbrowie, Klubowa 9,
poleca własnego wyrobu: **klej, bagażniki i podstawki do rowerów, holewki skórzane, wszelkich fasonów i t. p.**
HURTOWO i DETALICZNIE oraz wykonywa wszelkie reparacje rowerów

---

Ogłoszenie.
Dom parterowy, stajnię na 4 konie, oborę, ogród owocowy i warzywny na 1 morgowym placu obok stacji Stary-Będzin przy ul. Sieleckiej w Będzinie sprzedam
Lekarz weterynarji Franc. Jowszyc.

Akuszerka Kowalska
porady sumienne od 2 do 5-ej po poł. Mikołajewska 17 728-3-1

Potrzebny
stróż. Starososnowiecka 50. 753-1-1

Kupię rower
Starososnowiecka 52 m. 13. 748-3-1

Tanio kilka rowerów
trzy wozy, chomonta do sprzedania. Tamże szybka nauka jazdy na rowerach. Potrzebny czeladnik rowerowy. Czeladź, ulica Szpitalna Horzelski. 750-1-1

Kapusta
funt dziesięć kopiejek Molicki, Główna 10. 729-1-1

Poszukuję
w śródmieściu 1 lub 2 pokoi umeblowanych z oddzielnem wejściem i elektrycznością. Oferty do „Kurjera" pod „S. R." 743-1-2

Potrzebni
robotnicy kopalniani, dniówka od 2 rb. Zgłaszać się Modrzejów koło młyna u Potockiego. 744-2-2

Kilku
zdolnych piekarzy potrzeba zaraz na stałą robotę. Wiadomość Starososnowiecka 23 Peucker.

Są do sprzedania
soki naturalne owocowe firmy Fryck w Radomiu. Wiadomość u p. S. Pruciaka ul. Środula, dom Glinki, 1-1

Potrzebni chłopcy
zaraz płatni na praktykę. Zakład rowerów Będzin Słowiańska 8, Dąbrowa Klubowa. 584-x 1

J. Łepkowski
Sosnowiec Fabryczna 16, 1 Piętro. Najem koni roboczych, przeprowadzki

Kupię wózek
dziecinny na gumach mało używany. Warszawska 6 m. 11 w Sosnowcu. 760

Sprzedam
ubrania męskie nowe, palta, saki, futra, towary bławatne, kapelusze męskie letnie, buciki damskie, cholewki wózek dziecinny, wiele innych rzeczy. Sosnowiec, Aleja 23 pierwsze piętro. Chrześcijanin. 749

Kalarepa,
sałata, szpinak, rabarbar, szczaw, botwinka, rzodkiewka, włoszczyzna. Ogród handlowy J. Szlachetka, Wiejska 18. W święta do południa ogród otwarty. 759

Kupię używane
w dobrym stanie: stoły jeden duży, trzy mniejsze jeden mały. (mogą być obitę ceratą), biurko pokryte suknem, 2 szafy wieszaki duże, i małe, 15 krzeseł, karawkę na wodę z tacą i umywalkę z garniturem— Oferty pod K. Z. przyjmuje „Adm. Kurjera". 747-2 1

Korepetytor
gimnazjum VI klasy skromnych wymagań przyjmie korepetycje na wieś lub w miejscu Będzin ul. Modrzejowska Nr 68. 755-1-1

Redaktor odpowiedzialny KONSTANTY KASZYŃSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" Iwangrodzka Nr. 7.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.

XIV Sprawozdanie

Sosnowiecko-Sieleckiego Chrześcijańskiego Towarzystwa Dobroczynności

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1914 roku.

STAN CZYNNY.

1. Pocztowa kasa oszczędnościowa.

Pozostałość na 1/I 1914 r. stanowiła książeczka oszczędnościowa na sumę . . .			1,70
W roku sprawozdawczym żadnych zmian nie było.			

2. Grunta.

Pozostałość na dzień 31/XII 1914 r. przedstawia wartość 560 prętów kwadr. w Ujejscu .			200,—

3. Nieruchomości.

Pozostałość na dniu 31/XII 1914 r. przedstawia wartość nieruchomości № 823 przy ulicy Zygmunta w/m.			32761.07

4 Amortyzacja pożyczki T-wa Kredytowego m. Piotrkowa.

Pozostałość na d. 1/I 1914 roku . .		285,18	
W roku sprawozdawczym spłacono . .		99,86	
Pozostałość na dniu 31/XII 1914 r. przedstawia sumę spłaconej pożyczki . . .			385,[illegible]

5 I T-wo Pożyczkowo-Oszczędnościowe w Sosnowcu.

Pozostałość na dniu 1/I 1914 roku na rachunku bieżącym wynosiła . . .	3020,33		
W roku sprawozdawczym wpłacono . .	3660,55	6680,88	
W roku sprawozdawczym podniesiono . .		5924,99	
Pozostałość na 31/XII 1914 roku . . ,			755,89

6. Ruchomości.

W dniu 1/I 1914 r. wartość ruchomości wynosiła	21,60		
Odliczono 10% kosztu na amortyzację . .	2,40	19,20	
Dokupiono 10 ławek do Ochrony № 13 .		76,—	
Wartość ruchomości na 31/XII 1914 roku .			95,20

7. I T-wo Pożyczkowo-Oszczędnościowe w Sosnowcu — r-k specjalny.

Za wpłacony w dniu 7/III 1914 roku zadatek na kupno placu przy ulicy Zygmunta . .			2000,—
Razem Stan Czynny .			36098,90

STAN BIERNY.

1. Długi hipoteczne.

Pozostałość na dniu 31/XII 1914 roku przedstawia sumę należną p. Stefanowskiemu na 5%				1000,—

2. Depozytarjusze.

Pozostałość na dniu 31/XII 1914 roku przedstawia depozyt Marjanny Fortuna na 5% . .				450,—

3 T-wo Kredytowe m. Piotrkowa.

Pozostałość na dniu 31/XII 1914 roku przedstawia sumę pożyczki zaciągniętej na nieruchomość № 823 w roku 1910 . . .				15200,—

4. Wierzyciele.

Pozostałość na dniu 31/XII 1914 rok:				
T-wo „Hr. Renard" w Sielcu . . .			195,14	
Fabryka Cementu „Grodziec" . . .			25,—	
Ks. Fr. Raczyński w Sosnowcu . . .			439,75	659,89

5. Sumy przechodnie.

Pozostałość na dniu 1/I 1914 roku przedstawiała rezerwy niewypłaconych procentów . .		663,97		
W roku 1914 wypłacono T. P. O. w Sosnowcu .		446,47	217,50	
W roku sprawozdawczym zarezerwowano niewypłacone procenty:				
5 procent od rb. 1000 — W-go Stefanowskiego		50,—		
5 „ od rb. 450 — M. Fortuna . .		22,50		
6 „ od rb. 6596,79 T-wa poż.-oszcz. w/m za czas od 1/I—7/III 1914 rok . .	73,65			
6 procent od rb 4596,79 T-wa poż.-oszcz. w/m za czas od 7/III—31/XII 1914 roku .	224,43	298,08	370,58	
Pozostałość na dniu 31/XII 1914 rok przedstawia sumę				588,08

6. Kapitał obrotowy.

Pozostałość na dniu 1/I 1914 roku . .			15155,42	
Dochody.				
Składki członków		688,—		
Ofiary wzamian powinszowań noworocznych .		212,98		
Dochód z koncertu		408,45		
Ofiary ze skarbonek		150,09		
„ W-go Oppenheima . . .		50,—		
„ Ks. kanonika Mazurkiewicza . .		40,—		
„ I T-wa pożyczkowo-oszczędnościowego w/m		100,—		
„ Firmy „Topór" w Częstochowie , .		100,—		
„ drobne od różnych . . .		2,80		
Z kwiatka na pogorzelców z Łośnic . .		870,—		
Ko[illegible]ne z domu dochodowego . . ,		2250,—		
Procenty od lokaty w T-wie pożyczkowo-oszczędnościowym za 1914 rok . . .		49,90		
Ofiary dzieci z ochrony Nr. I . . .		221,30		
Ze sprzedaży obiadów w Taniej Kuchni . .		272,04		
Ze sprzedaży wyrobów szwalni . . .		164,15	5579,71	
			20735,13	
Rozchody:				
Wsparcia ubogim i zapomogi . . .		533,42		
Zapomoga dla pogorzelców z Łośnic . .		870,—		
Wigilia i święcone dla biednych . .		136,80		
Utrzymanie Ochrony Nr. 1 . . .		872,40		
„ „ „ 2 . . .		364,14		
„ Taniej kuchni . . .		607,96		
„ Przytułku , . . .		27,36		
Wydatki na Ochronę Nr. 13 . . .		57,29		
„ kancelaryjne		146,31		
Utrzymanie szwalni		349,50		
Inkasso składek za 1913 i 1914 r . .		110,—		
Utrzymania nieruchomości:				
Szkoły Handlowej — remonty . . .	364,91			
Ochrony Nr 2 — remont . . .	310,62	675,53		
Procenty:				
5 proc. od rb. 1000 — W-go Stefanowskiego .		50,—		
5 proc. od rb 450 — M. Fortuna . .		22,50		
6 proc, od sumy T-wa poż. oszczędnościowego .		298,08		
°/₀ °/₀ za I-sze półrocze 1914 r od pożyczki T-wa Kredytowego m. Piotrkowa . .		410)86		
Na amertyzację ruchomości . . .		2,40		
„ kapitał zapasowy		278,98		
„ kapitał żelazny . . , .		27,90	5841,43	
„ pozostałość na 31/XII 1914 r. przedstawia sumę kapitału obrotowego . . .				14893,70

7. Kapitał zapasowy.

Pozostałość na 1/I 1914 r . . .			2613,70	
dolicza się za rok sprawozd. 5% od rb 5579 71 .			278,98	
Pozostałość na 31/XII 1914 r. . . ,				2892,68

8. Kapitał żelazny.

Pozostałość na 1/I 1914 r. , . .			386,65	
dolicza się za rok sprawozd. ½% od rb. 5579,71			27.90	
Pozostałość na 31/XII 1914 r. . . .				414,55
Razem Stan Bierny .				36098,90

Sosnowiec, dnia 31 grudnia 1914 r.

Komisja Rewizyjna: *J. Gąsiewski, J. Trenner, J. Gotz.* **Prezes Zarządu:** *Ks. Fr. Raczyński.* **Skarbnik:** *St. Kraupe.* **Sekretarz:** *J. Domagalski.*
Członkowie Zarządu: *E. Albrycht, Fr. Dobrowolski, Cz. Goebel, Al. Jasiński, Wł. Malinowski, J. Różycka, L. Stefanowski, J. Waśniewska, B. Zieleniewski.*
Buchalter: *Wł. Mosiński.*

XV Sprawozdanie

Sosnowiecko-Sieleckiego Chrzescjańskiego Towarzystwa Dobroczynności

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1915 roku.

STAN CZYNNY.

1. Kasa.

W roku sprawozdawczym wpłynęło do kasy —	400950,40	
„ „ „ wypłacono z kasy —	396134,76	
Pozostałość na 31/XII 1915 przedstawia sumę —		4815,64

2 Grunta.

Pozostałość na 31/XII 1915 r. przedstawia wartość 560 prętów kwadr. w Ujejscu —		200,—

3. Nieruchomości.

Pozostałość na 31/XII 1915 r przedstawia wartość nieruch. Nr. 823 przy ul. Zygmunta w/m		32661,07
Do przeniesienia .		37676,71

STAN BIERNY

1. Długi hipoteczne.

Pozostałość na d. 31/XII 1915 r przedstawia sumę należną, p. Stefanowskiemu na 5°/₀ —	1000,—

2. Depozytarjusze.

Pozostałość na 31/XII 1915 r. przedstawit depozyt Marjanny Fortuna na 5°/₀ — —	450,—

3. T-wo Kredytowe m. Piotrkowa.

Pozostałość na 31/XII 1915 r. przedstawia sumę pożyczki zaciągniętej na nieruchomość hip. Nr. 823 w 1910 r. — — —	15200,—
Do przeniesienia .	16650,00

STAN CZYNNY.

Z przeniesienia —		37676,71
4. Ruchomości.		
W d. 1/I 1915 r. wartość ruchomości wynosiła	95.20	
W 1915 r. odliczono 10% kosztu na amortyzację	10,—	
Wartość ruchomości na 31/XII 1915 r. —		85,20
5. Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowe w/m (R-k placu).		
Pozostałość na 1/I 1915 r przedstawiała sumę	2000,—	
W roku sprawozdawczym wpłacono — —	2130,24	
Pozostałość na 31/XII 1915 r. przedstawia sumę wpłaconą do Tow. Poż.-Oszczędn. w/m. na r-k nabytego placu obok posesji Szkoły Handl.		4130,24
6. Pocztowa Kasa Oszczędnaściowa		
Pozostałość na 1/I 1915 r. stanowiła książeczka oszczędnościowa na sumę — —		1,70
W roku sprawodawczym żadnych zmian nie było		
7. Amortyzacja pożyczki Tow. Kredytowego m. Piotrkowa.		
Pozostałość na 1/I 1915 r. przedstawiała sumę	385,04	
W roku sprawozdawczym spłacono — —	314,77	
Pozostałość na dn. 31/XII 1915 r. przedstawia sumę spłaconej pożyczki — —		699,81
Razem Stan Czynny .		42593,66

STAN BIERNY.

Z przeniesienia —				16650,00
4. Wierzyciele.				
Pozostałość na d. 31/XII 1915 r. — —				
„ T-wo „Hr. Renard" w Sielcu —			195,14	
„ Fabr. Cementu „Grodziec" —			25,—	220,14
5. Sumy przechodnie.				
Pozostałość na 1/I 1915 r przedstawiała rezerwy niewypłaconych procentów:				
p. Stefanowskiemu w/m — — —	200,—			
M. Fortuna w Leśniowie — —	90,—			
T-wu Poż. Oszczędn w/m — —	298,08	588,08		
W roku sprawozdawczym zarezerwowano:				
5% od rb. 1000 p. Stefanowskiego — —	50,—			
5% od rb, 450 M. Fortuua — — —	22,50			
na utrzymanie przytułku — — —	3677,15			
„ „ 4-ch Ochron — — —	2000,—			
„ materjały piśm dla Ochron — —	500,—			
„ przybudówkę do Tan. Kucbni — —	250,—	6499,65	7087,73	
W roku sprawozdawczym wypłacono: T-wu Pożyczkowo-Oszczędnościowemu w Sosnowcu zaległe %% za 1914 r. — — —		298,08		
na utrzymanie Ochrony Nr. 1 — —		471.55		
„ „ „ 2 — —		278,82		
„ „ „ 12 — —		46,—		
„ „ „ 13 — —		96,69		
na utrzymanie przytułku		343,21	1534,35	
Pozostałość na 31/XII 1915 r. przedstawia rezerwy:				
niewypłacone %% p. Stefasowskiemu . .		250,—		
„ „ M Fortuna . . .		112,50	362,50	
na utrzymanie przytułku			3333,94	
„ „ 4-ch Ochron . . .			1106,94	
„ materyały piśmienne dla Ochron . .			500,—	
„ na przybudówkę do Taniej Kuchni . .			250,—	5553,38
6. Kapitał Obrotowego.				
Pozostałość na d, 1/I 1915 r, . .			14893.70	
Dochody:				
Składki członków		654.50		
Dochód z Zabaw		108,24		
Komorne z domu dochodowego , .		2250-—		
Ze sprzedaży bloczków rachunkowych . .		29 20		
Zapomogi.				
Pozański Komitet — — Mk. 49,000 = rb.	24500,—			
„ „ — — „	10000,—			
Berliński Komitet — — Mk. 6,009 = „	3004,50			
Sienkiewiczowski Km. w Vevey Mk. 5454,30 = „	2727,15			
Magistrat w Sosnowcu — Mk. 500,- = „	250,—			
„ „ „ „ = „	83454,75			
Urzędnicy T-wa „Hr. Renard" zamiast wieńca na trumnę ś. p. Mauvego — — — „	456,25			
Jan i Józef Hr. Ostrowscy — kor, 1000,-- = „	400,—			
Spółka „Katolicka" i „Kurjera Śląskiego" — „	99,50			
Różni na głodnych — — Marek 50 = „	25,—			
„ „ — — (kor. 100) = „	352,05	125144,20		
Ofiary.				
Zamiast powinszowań noworocznych - —	162,90			
T-wo „Hr. Renard" za bilety wejścia do parku	800,—			
Rada Zjazdn. Górniczego dla uczczenia pamięci L. Mauvego — — — —	500.—			
Firma Kleinadel — — — —	100,—			
Fabryka Deichsla — — — —	37,50			
Hr. J. Potocka — — Mk. 402 =	201,—			
Jan Kuc — — — koron 100 =	35,—			
Leon Berbecki — — koron 50 =	20,—			
Komendantura Straży Obyw. rezerwa z przedst.	55,25			
p. Gayczak na Rozd. Odzieży — — —	50,—			
Za pośrednictwem „Kurjera Zagłębia" —	122,—			
„ „ „Iskry" — — —	20,—			
T-wo Radocha — — — —	10,—			
Ze skarbonek — — — —	27,77			
„ — — — —	4,—			
Dr Mielęcki — — — —	10,—			
Od różnych — — — —	40,66	2196,08		
Procenty od lokaty w T-wie Poż. Oszcz w/m.		67,—	130449,22	
			145342,92	
Rozchody:				
Wydatki różne.				
Utrzymanie kancelarji — — —	181,10			
Inkasso składek — — — —	58,95			
Konserwacja nieruchomości — — —	195.47			
Roboty regulac. brzegu rzeki — —	431 12			
Ochrona przy fabr. Hulczyńskiego — —	68,36			
Amortyzacja inwentarza — — —	10,—	945,—		
Wsparcia i zapomogi.				
Sekcja Nies. Pom. Głodnym — —	84283,94			
„ „ „ „ mk. 42550,— i kr. 1100 =	21715,—			
„ Rozd. Odzieży w Sosnowcu — —	1650,—			
„ „ „ — mk. 3600,— =	1800,—			
„ „ „ w Sielcu — —	1600,—			
„ „ „ „ mk. 3600,— =	1800,—			
„ Wzajemnej Pomocy — — —	2000,—			
„ „ — mk. 7009,— =	3504,50			
„ Pracy dla Głodnych — mk, 1400.— =	700,—			
Na utrzymanie 4 Ochron — mk. 500,— =	250,—			
„ „ „ „ — — —	1750,—			
„ Pomoc nauk. dla ochron — mk, 1000 — =	500,—			
„ utrzymanie przytułku — mk. 1354,30 =	677,15			
„ „ „ — — —	3000,—			
„ przybudówkę do Taniej Kuchni —	250,—			
Zapomogi wydane różnym — — —	269.95	125750,54		
„ na trumny — — —		89,72		
Lekarstwa dla biednych — — —		29,16		
Utrzymanie szwalni — — —		60,—		
Utrzymanie taniej kuchni — — —		41,50		
Procenty:				
T-wo Pożyczkowo-Oszczędnościowe w/m —	272,57			
Two Kredytowe m. Piotrkowa — —	1219,02			
5% od rb. 1000 — p. Stefanowskiego —	50,—			
5% od rb. 450 — p. M. Fortuna — —	22,50	1564,09		
5% od dochodu rb. 5,305,02 na kap. zapasowy		265,25		
1/2% „ „ rb. 5,305,02 na kap. Żelazny —		26,53	128771,79	
Pozostałość na 31/XII 1915 r. przedstawia sumę				16571,13
7. Kapitał Zapasowy.				
Pozostałość na 1/I 1915 r. — — —			2892,68	
Dolicza się za rok sprawozdawczy 5% od rb. 5,305,02 — —			265,25	
Pozostałość na 31/XII 1915 r. — —				3157,93
8. Kapitał Żelazny.				
Pozostałość na 1/I 1915 r. — — —			414,55	
Dolicza się za rok sprawozdawczy 1/2% od rb. 5.305.02 — — —			26,53	
Pozostałość na 31/XII 1915 r. — —				441,08
Razem Stan bierny .				42593,66

Sosnowiec, dnia 31 grudnia 1915 r.

Komisja Rewizyjna: *J. Gąsiewski, J, Trenner. J. Gotz.* **Zarząd: Prezes Zarządu** *Ks. Fr. Raczyński,* **Skarbnik** *St. Kraupe,* **Sekretarz** *J. Domagalski.*

Członkowie: *E. Albrycht, Fr. Dobrowolski, Cz. Goebel, A. Jasiński, Wł. Malinowski, J, Różycka, L. Stefanowski, J. Waśniewska, Br. Zieleniewski.*

Buchalter: *Wł. Mosiński.*